

Egy kiállítás margójára

2009 május 19. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [1](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Meglátogattam a Nemzeti múzeum mostani szkíta-kiállítását, és nagyon tetszett. Mármost a kiállított tárgyak nagyon tetszetek. Ugyanakkor igyekeztem betartani a megel?z?en többek által ajánlott szabályt: ne olvass, csak a tárgyakat nézd!

És tényleg, tovább is adom, mint bevált használati utasítást: ha Te, nyájas olvasóm, eddig még nem, de a jövőben megtekinted eme szép gyűjteményt, szorítkozz a tárgyak vizsgálatára. Ne kívánd a körülöttük kínálkozó rengeteg betűt olvasni, mert vagy

1 tájékozatlan vagy a témában, és akkor megvezetnek,

2 ismered a főbb hazugságokat, és akkor a guta üt meg a kiállítók pimaszsága okán.

Ám mielőtt történeti kérdésekre térnék, engedtessek meg egy elemi észrevétel. Ha a régész talál valamit, aminek jelentősége van, azt igyekszik meghatározni. Lehet, hogy egy ritka arany ékszert lel, és annak sajátosságai lenyűgözik tudóst és nézőt egyaránt, és alig van jelentősége annak, hogy az alkalmazott motívumokat ténylegesen nevükön tudjuk-e nevezni. Mondom: lehet. Ám gyakrabban kerülnek elő olyan tárgyak, melyek rendeltetése világos. Akkor viszont azt a tudós régésznek meg kell neveznie. Nem hagyatkozhat arra a feltételezésre, hogy hát lássa mindenki... Röviden: egy tárlóban van valami három fokos, felettük az írás, hogy aszongya: harci csákány! Az az érdekes, hogy a szomszéd tárlóban ékes és pontos nevén szerepel egy ugyanolyan darab: fokos. Nos, szinonim szavak esztétikai okból váltogatása irodalmi tevékenység. Én megengedhetem magamnak, a régész és a kiállítás-szerkesztő nem. Főleg nem, ha nem is szinonimák ezek, hanem egymásnak csak közelítőleg megfeleltethetőek. A másik a kard. Először akkor hökkentem meg, amikor két vastőr mellé a rövid kard neve volt kiírva, persze véletlenül sem magyarul. Nem volt húsz centi a pengéje, de az tudós uraknak kard. A másik meg éppen hogy méter hosszú, és megint csak: kard.

Itt kérem a szakemberi minőség forog fenn. A szakemberség, amely oda fejlődött, hogy a régésznek, aki elszedi a rozsdás tárgyakat, fogalma nincs azoknak jelenkori besorolásáról, röviden: a való életre! Nem képes nevén nevezni a tőr, mert nem tudja, hogy a tőr lehet húsz centis, de lehet százhusz centis is. A kard az nem lehet, annak van egy általánosan elfogadott hossza. Ha hosszabb, akkor tőr vagy pallos.

De hagyjuk a jelenkor csökkent üzemmódjának jelenségeit, és tekintsük magát a tárgyakat. Ezek feledtetik aztán fentieket. Ott az a széles arany nyakbavaló(?), sodronyai között a bámulatos jelenetekkel. Állatok, amint kicsinyeket szoptatják, ember juhot fej, stb. A hatalmas pegazus, ivóedényé hasonulva, ezüst-arany összetételben lenyűgöz. Aztán az apróságok, a halászó turul, a lófejbe! formált szíj-bújtatók, hihetetlen formai lelemények. Aztán az „intolerancia” bizonyítékai, amikor emberek küzdenek egymással, sőt asszony, amint férjét veri, egyik kezével hajába kap, másikkal a kurblivasat emeli, előtte még a „tanárverés”, amelyben fiatal harcos idősebbet gyepál. Hanem ezeket már nem szóban kell bemutatni, nem is lehet. Nézze meg, aki teheti, de ne olvasson senki!

Pogány István

Szerző a Flag Polgári Műhely tagja

Ajánló

